

HOMOLYA DÁNIEL

Kávé és hit

Magyarországon a lakosság egy főre jutó kávéfogyasztása meghaladja az évi két kilogrammot. A kávé az egyik legfontosabb világkereskedelmi termék is. A kávézást sokan élénkítésre használják, de egyúttal kiváló lehetőség arra, hogy beszéljünk családtagjainkkal és barátainkkal, egyet hátralepve magunkba mélyedjünk, és a csendben kortyolgatva Istent is ízleljük.

Egyik alkalommal egy kávézóban járva jutott eszembe a gondolat, hogy a „hétköznapi” dolgok lelki oldalát vizsgálva érdemes lenne írni a kávéról. A kávé megnevezést kétféle, de összefüggő dologra használjuk: egyrészt kávéfajok magjainak feldolgozásával előállított termékek (például pörkölt kávé, szemes kávé, babkávé, őrölt kávé), másrészt annak az italnak a megnevezése, melyet a kávétermékekből készítenek, fő hatóanyaga a koffein. Alábbiakban három dologról írok: először is a kávé történetéről, másodsor a gazdasági vonatkozásokról, végül a hitünkkel, illetve társas kapcsolatainkkal kapcsolatos dolgokról.

A kávé az arab, iszlám világban fedezték fel. A legenda szerint egy etiópiai pásztor a piros kávészemeket fogyasztó juhait élénkebbnek találta, mint az azt nem fogyasztókat. Ezt a megállapítást szufi szerzetesekkel is megosztotta, és innen indult a kávé „világhódító” útjára. Török közvetítéssel a keresztény világba is eljutott. A 16. században élt VIII. Kelemen pápa azt mondta, hogy „a kávé meg kellene keresztelni, mert igazi keresztény ital”. A velencei papság be akarta tiltatni a kávé, mire Kelemen pápa úgy döntött, hogy először meg akarja kóstolni. Majd a hagyomány szerint így szól: „...finom volt. Nem hagyhatjuk a hitetleneknek.” A magyar „kávéhistoria” leghírhedtebb mozzanata az volt, amikor az 1680-as években a váradi pásztor el akarta fogatni Thököly Imre fejedelemet, ezért egy ebédmeghívás ürügyével magához csalta. Thököly elővigyázatos volt, így az ebéd után gyorsan távozni akart, mire az egyik janicsár aga a következő szavakkal tartotta vissza: „Ne siess, Uram, hátra vagyon még a fekete leves!” Miután a magyar fejedelem megitta a kávéját, láncra verve vitték a törökök börtönébe. A komolyzenét is meghihlette a kávéfogyasztás. Johann Sebastian Bach Kávékantáta címmel írta meg egy lány történetét, akinek apja le akarta őt szoktatni a kávéivásra.

Az éves kávétermelés világszerte körülbelül 8-9 millió metrikus tonna, melynek közel harmadát Braziliában termelik, őket követi Vietnam és Indonézia. Több dél- és közép-amerikai, illetve afrikai ország életében fontos szerepet tölt be a kávétermelés. Miközben fejlődő jellegű országok a termelők, addig fejlett országok a fogyasztók. Itt felmerül a szokásos kérdés, hogy esetleg a fejlett országok kihasználják-e a kevésbé fejlett országok termelőit. Ebben a dologban nem tudok igazságot osztani, csak néhány szempontot adni. Létrejöttek úgynevezett Fair Trade (méltányos kereskedelem) mozgalom. Ennek lényege, hogy amennyiben a szigorú szabályokat betartják a termelők (például nincs gyermekmunka, megfelelő minőség fenntartása), akkor bizonyos felvásárlási árat garántál a Fair Trade Alapítvány. Kérdés, hogy ettől előrébb lesz egy ország gazdasága? Ez attól is függ, hogy a méltányos kereskedelem eredményeként **mennyi olyan terméket vásárolnak, amit különben nem vásároltak volna meg.** A klasszikus, a Fair Trade megközelítés mellett létrejöttek már olyan kezdeményezések is, amelyek pont a különlegesebb termékek piacra jutását segítik (alternatív kereskedési-szervezési megközelítés /ATO/), például egy kézzel faragott, díszes tárgyét, amelyet csak Magyarországon vagy éppen Örményországban lehet kapni.

„...*finom volt.*
Nem
hagyhatjuk a
hitetleneknek.”

Mint sok más dolog, a kávé is kismértékben segít, nagymértékben kárt okozhat. A kávé serkentő hatással van a központi idegrendszerre, a szívre, a véredényekre, és vizelethajtó hatása miatt a vesékre is. De fontos, hogy hatása nem a fáradtságot szünteti meg, hanem mesterségesen előállít egy olyan állapotot a fáradt szervezetnek, amit az ember élénkségnek érzékel. Nagy koffeinadag kézmegést, vértolulást, szívtáji nyomást okozhat. Mindezek mellett két fontos momentumot emelhetünk ki. Egyrészt amennyiben valakit kávézni invitálunk, az jó alkalmat jelent az együttlétre, közös beszélgetésre, problémák megbeszélésére. Másrészt, ha nem is a kávé önmagában, de az, hogy megállunk egy pillanatra, segít magunkba mélyedni, és ha ezt arra is használjuk, imáinkat is segítheti. Mi például bevezettük a feleséggel azt, hogy két-három hetente, miután a gyermekeinket elvittük a megfelelő iskolába, óvodába, együtt iszunk egy kávé.

A munkahelyem udvarán egy kávéval napközbeni lehetőség adódik arra, hogy egyedül legyek, megérezzem Isten csöndjét a rohanó hétköznapokban is.

22+

GYALOGOS ZARÁNDOKLAT

JÚLIUS 19-21.
Tokaj - Máriapócs

HAJDÚDOROGI FŐEGYHÁZMEGYE   MISKOLCI EGYHÁZMEGYE   NYÍREGYHÁZI EGYHÁZMEGYE

ÚTONLEVŐK
/GIFMiskolciEgyhazmegye
www.ifjusagizarandoklat.hu